

โรงเรียนสุจริต

5 คุณลักษณะพึงประสงค์

1. ความซื่อสัตย์สุจริต (Honesty and Integrity)

ความหมาย

ความซื่อสัตย์สุจริต คือ การยึดมั่นในความสัตย์จริงและในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม มีความซื่อตรง และมีเจตนาที่บริสุทธิ์ ปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่นโดยชอบ ไม่คดโกง

การนำไปใช้

พูดความจริง

ไม่ลักขโมย

ทำตัวเป็นที่น่าเชื่อถือ ทำตามสัญญา

ตรงไปตรงมา

กล้าเปิดเผยความจริง

รู้จักแยกแยะประโยชน์ส่วนตัวส่วนรวม

แนวคิด

การดำเนินชีวิตในสังคมนั้น ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็น ไม่ว่าจะซื่อสัตย์ต่อตนเองหรือผู้อื่น ดังนั้น การที่เราจะมีความซื่อสัตย์สุจริตนั้น เราจะต้องปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตอย่างถูกต้อง และให้เห็นโทษของการไม่ซื่อสัตย์สุจริตว่าจะส่งผลต่อตนเองและสังคมอย่างไรบ้าง

2 การมีจิตสาธารณะ (Greater Good)

ความหมาย

การมีจิตสาธารณะ คือ การมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม มีความตระหนักรู้และคำนึงถึงสังคมส่วนรวม มีความรับผิดชอบต่อตัวเองในการกระทำใดๆเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อส่วนรวม และพร้อมที่จะเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม

การนำไปใช้

ร่วมดูแลสังคม

รับผิดชอบต่อส่วนรวม

เสียสละเพื่อส่วนรวม

เอื้อเฟื้อ เมตตา มีน้ำใจ

ไม่เห็นแก่ตัว

แนวคิด

การอยู่ร่วมกันของสมาชิกในสังคมหนึ่งนั้น ต้องอาศัยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเข้าใจซึ่งกันและกัน รวมทั้งการที่สมาชิกในสังคมคิดและทำเพื่อส่วนรวม รู้จักการให้เพื่อสังคม ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนเป็นใหญ่ และพร้อมที่จะเสียสละหรือช่วยปกป้องผลประโยชน์ของส่วนรวม

3 ความเป็นธรรมทางสังคม (Fairness and Justice)

ความหมาย

ความเป็นธรรมทางสังคม คือ การปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน และอย่างมีเหตุผล โดยไม่เลือกปฏิบัติต่อ เพศ เชื้อชาติ ชนชั้น สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม

การนำไปใช้

นึกถึงใจเขาใจเรา

ไม่เอาเปรียบผู้อื่น

รับฟังผู้อื่น

เคารพให้เกียรติผู้อื่น

กตัญญูอย่างมีเหตุผล

คำนึงถึงความยุติธรรมโดยตลอด

แนวคิด

ทุกคนควรได้รับความเป็นธรรมอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะแตกต่างกันด้วยเชื้อชาติ ศาสนา ภูมิภาค กำเนิด ฐานะ หรือการศึกษา รวมทั้งต้องไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นด้วย ดังนั้นการให้ความเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น การไม่เอาเปรียบผู้อื่น และการเข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตนเองจะช่วยให้รักษาความเป็นธรรมในสังคมได้มากขึ้น

4 กระทำอย่างรับผิดชอบ (Responsibility and Accountability)

ความหมาย

การกระทำอย่างรับผิดชอบ คือ การมีจิตสำนึกในบทบาทและหน้าที่ของตนเองและปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุด เคารพกฎเกณฑ์กติกา พร้อมให้ตรวจสอบการกระทำได้เสมอ หากมีการกระทำผิดก็พร้อมที่จะยอมรับและแก้ไขในสิ่งที่ผิด

การนำไปใช้

ทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด

มีระเบียบวินัย

เคารพกติกา

รับผิดชอบต่อสิ่งที่ทำ กล้ายอมรับผิดและรับการลงโทษ

รู้จักสำนึกผิดและขอโทษ แก้ไขในสิ่งที่ผิด

กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง

แนวคิด

ในทุกสังคมประกอบด้วยสมาชิกหรือบุคคลที่แตกต่างหลากหลายตามบทบาทและหน้าที่ต่างๆที่เหมือนกันบ้างและต่างกันบ้าง ตั้งแต่เป็นสมาชิกของครอบครัว สมาชิกของโรงเรียน สมาชิกของที่ทำงาน และสมาชิกของสังคม ดังนั้น การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เข้าใจซึ่งกันและกัน ไม่ละเมิดผู้อื่น และพร้อมยอมรับในการกระทำของตนเองนั้น สมาชิกทุกคนจะต้องเข้าใจความรับผิดชอบในบทบาทและหน้าที่ของตนเองและบุคคลต่างๆ รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่ต่างๆอย่างมีความรับผิดชอบ พร้อมทั้งจะให้มีการตรวจสอบได้ มีความเคารพต่อกฎเกณฑ์กติกาอย่างมีวินัย

5 เป็นอยู่อย่างพอเพียง

ความหมาย

เป็นอยู่อย่างพอเพียง คือ การดำเนินชีวิตโดยยึดหลักความพอประมาณ ซื่อตรง ไม่ละโมภโลภมาก รู้จักยับยั้งชั่งใจ และต้องไม่เอาเปรียบหรือเบียดเบียนทั้งตัวเองและผู้อื่น

การนำไปใช้

รู้จักความเพียงพอ ความพอดี
มีความอดทนอดกลั้น
รู้จักบังคับตัวเอง
ไม่กลัวความยากลำบาก
ไม่ทำอะไรแบบสุดขีดหรือสุดโต่ง
มีสติและเหตุผล

แนวคิด

การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ถือว่าเป็นแบบอย่างที่ดี ที่ควรถือปฏิบัติ การรู้จักความพอดี พอประมาณในการใช้ชีวิต การรู้สึกพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ การรู้ประหยัดและรู้คุณค่าสิ่งของเป็นเรื่องสำคัญในการสร้างนิสัยที่เป็นอยู่อย่างพอเพียง จะไม่ทำให้เกิดการดิ้นรนแบบเห็นแก่ตัวและขาดสติ ไม่เอาเปรียบผู้อื่นและสังคมในภาพรวมด้วย

ปฏิญญาโรงเรียนสุจริต

1. เราจะร่วมกันป้องกันและต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ
2. เราจะปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริตให้เป็นวิถีชีวิตในโรงเรียนและชุมชน
3. เราจะสร้างเครือข่ายความซื่อสัตย์สุจริตระหว่างโรงเรียนและชุมชนให้เป็นรูปธรรมและมีความยั่งยืน

โครงการ “โรงเรียนสุจริต” มีภารกิจหลักคือการสนับสนุนและส่งเสริมให้โรงเรียนในโครงการ ได้ดำเนินงานที่เป็นการป้องกันการทุจริต ผ่านการปลูกจิตสำนึกให้กับนักเรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัย ไปจนถึงระดับมัธยมศึกษา และเมื่อมีการดำเนินงานแล้ว ก็จะได้นำผลที่ได้ไปใช้ปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานของ “โรงเรียนสุจริต” ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ความซื่อสัตย์สุจริต (Integrity) อันเป็นที่มาของโครงการ “โรงเรียนสุจริต” นั้น เป็นหลักแนวคิดแห่งความสอดคล้องกันของการกระทำ ค่านิยม วิธีการ มาตรการ หลักการ ความคาดหวัง และผลลัพธ์ หากว่ากันตามหลักจริยศาสตร์แล้ว คำว่า “Integrity” หมายถึง ความซื่อสัตย์และซื่อตรงหรือความเที่ยงตรงในการกระทำ “Integrity” อาจถูกมองเป็นสิ่งตรงกันข้ามกับการเสแสร้งหลอกลวงก็ได้ (Hypocrisy) กล่าวคือ ความซื่อสัตย์สุจริตนั้น ถือเอาความเสมอต้นเสมอปลายภายใน [จิตใจ] เป็นคุณค่าอย่างหนึ่ง และยังมีข้อเสนออีกว่า บุคคลใดมีค่านิยมที่ขัดแย้งกันในใจ บุคคลนั้นควรอธิบาย [หรือเข้าใจ] ที่มาของความเหลื่อมล้ำดังกล่าว มิฉะนั้น ก็ควรเปลี่ยนความเชื่อเสียใหม่

คำว่า “Integrity” มีรากศัพท์มาจากภาษาละติน “Integer” ที่แปลว่าเป็นหนึ่งเดียวกันหรือสมบูรณ์แบบ คนเราอาจตัดสินว่าคนอื่น “มีความซื่อสัตย์สุจริต” หรือไม่ จากระดับของการที่คนเหล่านั้นปฏิบัติตนไปตามค่านิยมความเชื่อ และหลักการที่เขาอ้างว่าเขายึดถือเป็นหนึ่งเดียว [หรือสมบูรณ์แบบ] นั่นเอง

เมื่อมองลึกลงไป ในแง่ของความซื่อสัตย์สุจริตแล้ว เราจะ สามารถกล่าวได้ว่า คนๆ หนึ่งมีความซื่อสัตย์สุจริต ก็ต่อเมื่อทุกสิ่งที่คนๆ นั้นทำหรือเชื่อมั่น ประกอบด้วย การกระทำ วิธีการ มาตรการ และหลักการ ที่ล้วนมาจาก แก่นเพียงแก่นเดียวของคุณค่าจริยธรรมที่ฝังงมทั้งหลาย

ส่วนในด้านความรับผิดชอบในหน้าที่นั้น ความซื่อสัตย์สุจริต จะทำหน้าที่เป็นเสมือนความมุ่งมั่นที่จะปรับ ระบบคุณค่าและค่านิยม เพื่อพัฒนาและรักษาไว้ซึ่งความเสมอต้นเสมอปลาย ในแง่ของการตีความตามความ คิดเห็นส่วนบุคคล บางครั้งคนใช้คำว่า “ความซื่อสัตย์สุจริต” ก็ต่อเมื่อกล่าวถึงจริยธรรมอันสมบูรณ์เพียงอย่าง เดียว ตามความเห็นของเขาเท่านั้น

ดังนั้น คำว่า “ความซื่อสัตย์สุจริต” นี้ จึงไม่มีความหมายอันใดเลย สำหรับคนที่มีค่าจำกัดความของลักษณะ “จริยธรรม” ที่แตกต่างกัน จนกระทั่งอาจกลายเป็นเพียงคำยืนยันที่คลุมเครือของความถูกต้อง หรือค่านิยม ทางการเมือง เช่นเดียวกับการใช้คำคลุมเครืออย่าง “มีจริยธรรม” เมื่อพูดถึงเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต

ในแง่ของกฎหมาย “ความซื่อสัตย์สุจริต” ถือเป็นรากฐานที่จำเป็น สำหรับทุกระบบที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของ อำนาจสูงสุด และความเป็นกลางแห่งกฎหมาย ซึ่งระบบกฎหมายแบบดังกล่าว นั้น จะแตกต่างจากระบบการ ปกครองแบบเผด็จการ ซึ่งมักเป็นการปกครองที่ขาดความซื่อสัตย์สุจริต เพราะมักเชิดชูความต้องการส่วน บุคคลและความจำเป็นของแต่ละบุคคลเท่านั้น ไม่ใช่ของคนส่วนรวม

ระบบเผด็จการมักอาศัยการควบคุมอย่างเข้มงวดของการมีส่วนร่วมของสาธารณชนในกิจการของรัฐ และ เสรีภาพในข้อมูลข่าวสาร ทว่า เมื่อใดก็ตามที่พฤติกรรมการควบคุมเหล่านี้ประกอบไปด้วยความไม่ซื่อสัตย์ การทุจริต หรือการหลอกลวง เมื่อนั้นก็แสดงถึงพฤติกรรมทางกระบวนการกฎหมายที่ขาดจริยธรรม

“ตัวอย่างการเรียนรู้ การสอน
ผ่านสื่อบทบาท คำขวัญเพียง”

เด็กแบบไหน โตไปไม่โกง ???

- ซื่อสัตย์**
  - ✓ ซื่อกินไม่หมด คดกินไม่พาท
  - ✗ คดในน้ำ งามในกระดูก
- รักความเป็นธรรม**
  - ✓ ว่าไปตามเพื่อน
  - ✗ เลือกที่รัก ผิดที่ซึ้ง
- พอเพียง**
  - ✓ ฝากของทำเรื่องแต่พอดี
  - ✗ เห็นข้างขึ้น ซึ้งตามข้าง
- จิตสาธารณะ**
  - ✓ เอาใจเขามาใส่ใจเรา
  - ✗ เอาตัวไปหา เอาตัวไปไว้
- กระทำอย่างรับผิดชอบ**
  - ✓ ก่อนแล้วต้องชำระ
  - ✗ โยนภาระ

อ้างอิง

<http://growinggood.org/2010/06/5characteristics/>

http://www.rangsischool.ac.th/data_93805

<http://taamkru.com/th/>